

SÄRSKILD SAMMANSTÄLLNING

- över miljöbedömningen av fördjupning av översiktsplanen för Strömstads kommun, FÖP Norra kustområdet

Vad är en särskild sammanställning?

När en översiktsplan är antagen ska kommunen, enligt 6 kap 16§ i miljöbalken (MB), upprätta en så kallad särskild sammanställning över miljöbedömningen. Den ska redovisa på vilket sätt miljöaspekterna har integrerats i planen och vilka slutsatser som dragits beträffande risk för betydande miljöpåverkan. I den särskilda sammanställningen ska också redovisas hur synpunkter på miljökonsekvensbeskrivningen har beaktats under planprocessen samt skälen till eventuellt val av alternativ. Slutligen innehåller en särskild sammanställning en redogörelse för vilka åtgärder kommunen avser att vidta för uppföljning och övervakning av den betydande miljöpåverkan som ett genomförande av planen medför.

En särskild sammanställning ska hållas tillgänglig för alla som kommunen samrått med, d v s när det gäller en översiktsplan även för allmänheten.

Miljöbedömningen

Planprocess

Planprocessen inleddes 2013-01-30 med ett beslut i kommunstyrelsen om att arbetet med fördjupad översiktsplan (FÖP) för Norra kustområdet ska påbörjas.

Under sommaren 2015 var planen ute på samråd. Under arbetet med samrådshandlingen skedde ett parallellt miljöbedömningsarbete och en miljökonsekvensbeskrivning (MKB) togs fram. I samrådshandlingen redovisas MKB'n i konsekvensavsnittet tillsammans med de ekonomiska och sociala konsekvenserna.

Utställning genomfördes under sommaren 2016. Inför utställningen redigerades miljökonsekvensavsnittet utifrån de ändringar som genomförts fram till utställningen.

En antagande handling är framtagen 2016-11-08 och inga ändringar i miljökonsekvensbeskrivningen har genomförts jämfört med utställningsförslaget.

Metod för miljöbedömningen

I miljökonsekvensbeskrivningen beskrevs i samtliga skeden påverkan och konsekvenser av planförslaget utifrån övergripande struktur, vattenmiljö, naturmiljö, friluftsliv, kulturmiljö, landskapsbild samt hälso- och säkerhetsaspekter. Förslaget stämde av mot de nationella miljömålen och särskilt mot fyra lokala miljömål samt mot gällande miljökvalitetsnormer. I miljökonsekvensbeskrivningen redovisades även i vilka avseenden planförslaget bedömdes leda till betydande miljöpåverkan liksom frågan om planens förenlighet med riksintressen.

Inom ramen för miljöbedömningen studerades ett nollalternativ, vilket användes som ett jämförelsealternativ. Nollalternativet beskrevs som en förmodad utveckling om planförslaget inte skulle antas och därmed att ÖP 2013 skulle fortsätta att gälla som översiktsplan för norra kustområdet tills ny kommuntäckande översiktsplan var antagen. Ingen alternativ utbyggnadsstruktur studerades närmare.

Avgränsning av miljökonsekvensbeskrivningen

Kommunen genomförde 2014 samråd om avgränsning av MKB för planen som ett första steg i miljöbedömningen. Inför samrådet tog kommunen fram ett underlag, daterat 2014-12-01, med en redovisning av planarbetets huvudsakliga inriktning och av vilka miljöaspekter kommunen bedömt var viktiga att beakta. Den geografiska avgränsningen redovisades i en kartbilaga.

Länsstyrelsen har 2015-01-16 yttrat sig i ärendet, de tycker att miljöbedömningen har ett relevant urval och en god avgränsning men vill att kommunen särskilt uppmärksammar:

- eventuellt behov av att ta i anspråk brukningsvärd jordbruksmark för bebyggelse eller anläggningar,
- kommunens egna prioriteringar baserat på aktuella kunskapsunderlag och tydliga kriterier avseende värdefull bebyggelse, fornlämningsmiljöer och kulturlandskap
- radonrisk
- de markavvattningsföretag som finns och eventuella konsekvenser av planförslaget.

De miljöaspekter som kommunen avgränsat i miljökonsekvensbeskrivningen är enligt följande:

- Naturmiljö - påverkan på naturvärden, på land och i vatten, bland annat artskyddsfrågor
- Friluftsliv – påverkan på det rörliga friluftslivets intressen och möjlighet till närrekreation
- Kulturmiljö – påverkan på kulturlandskapet, värdefulla bebyggelsemiljöer och fornlämningsbild
- Landskapsbild, påverkan på opåverkade områden, risk för fragmentering av landskapet, påverkan på landskapsbilden inom nationallandskapet, påverkan på natur- och kulturlandskapet

- Vattenfrågor, vattenkvalité, utsläpp av kväve och fosfor, vattenförekomster i enlighet med vattendirektivet
- Hälsa och säkerhet, bullerpåverkan och trafiksäkerhet till följd av ökad trafik, risk för översvämning och erosion
- Planens förenlighet med riksintressen, risk för påtaglig skada på riksintressen enligt 3 och 4 kap MB
- Behandling av strandskyddsområden
- Miljökvalitetsnormer, planeringens eventuella påverkan på om MKN för luft och vatten kan uppfyllas
- Avstämning mot relevanta lokala miljömål

Integrering av miljöaspekter och hur synpunkter har beaktats

Synpunkter i samrådsskedet

Många synpunkter under samrådet berörde på ett eller annat sätt miljöaspekter. Synpunkter som direkt berörde miljöbedömningen var att:

- Planen behöver beskriva vilken påverkan förslaget kan ha på Natura -2000 områden.
- Kommunen bör i planen göra ställningstaganden så att de nio skyddsvärda träd som finns inom område med kulturvärden vid prövning av ny bebyggelse inte påverkas negativt.
- Där natur- och kulturvärden beskrivs, ofta som en grund för områdets attraktivitet, följs naturvärden upp medan kulturvärdena inte följs upp i tillräcklig grad.
- Det föreslagna utredningsområdet för småbåtshamn i Saltverksbukten är inte lämpligt på grund av att det inte uppfyller något av de särskilda skälen för dispens från strandskydd. Området nyttjas idag som rekreationsområde för friluftslivet. Platsen har ett utsatt läge och det skulle innebära stora naturingrepp att göra en hamn här.
- Det föreslagna utredningsområdet för småbåtshamn i Hällestrand är inte lämpligt för någon betydande utbyggnad.
- Synpunkter angående det föreslagna R1-utredningsområdet för bostäder i Medvik:
 - Området är idag ett orört havsnära strövområde med bra svampmarker och ett rikt djur och fågelliv.
 - Viktigt att den orörda natur som finns i området finns kvar.
 - Undanta område med nyckelbiotop från R1-området.
 - I området finns rödlistade och fridlysta arter en förtätning av området skulle motverka riksintresset för naturvård och friluftsliv.
 - Källbäcken med dess tillrinningsområde bör undantas från utredningsområdet och få beteckningen R5

Synpunkter i utställningsskedet

Med avseende på miljöaspekter och beskrivningen av miljökonsekvenser inkom följande synpunkter:

- Det föreslagna framtida utredningsområdet för småbåtshamn i Saltverksbukten bedöms fortfarande som mindre lämpligt. Inga särskilda skäl finns gällande strandskydd.
- Hamnområdet i Hällestrand är inte lämpligt för någon betydande utbyggnad. I stort sett inom hela det utpekade vattenområdet finns ålgräs och området bedöms gynnsamt för återetablering av ålgräs.
- En utbyggnad av hamnområdet i Medvik kommer ha en negativ påverkan på allmänhetens och närboendes naturupplevelse och rekreation. Vid en utbyggnad kommer naturvärden och marinbiologiskt liv ödeläggas.
- Anser att den gradering av utbredningsområde för sandödlan som är gjord i FÖP handlingen inte har stöd i Artskyddsförordningen.

Hur synpunkter har beaktats

Synpunkter som framförts under planprocessen beträffande miljöaspekter och miljökonsekvenser har sammanfattningsvis beaktats enligt följande:

- Saltverksbukten har ändrats till ett framtida utredningsområde för småbåtshamn. Då det inte idag finns ett så stort behov av båtplatser i området är det svårt att motivera det allmänna behovet av hamn idag. Då Saltverksbukten är det enda möjliga större utbyggnadsområdet för småbåtshamn i den norra delen av kommunen ser man ändå det som viktigt att ändå säkra området för hamnändamål för framtida behov.
- Det föreslagna hamnområdet i Hällestrand har minskats ner i jämförelse med samrådsförslaget. Det nu föreslagna utredningsområdet omfattar i princip det idag ianspråktaga hamnområdet samt en utökning i den norra delen där länsstyrelsen i sitt utställningsyttrande bedömt att förutsättningarna för en utbyggnad är bättre och konflikter med utbredning och förutsättningar för ålgräsängar kan undvikas.
- R1- utvecklingsområdet för bostäder i Medvik har efter samrådet minskats ner och ändrats till ett framtida utredningsområde för bostäder. Den västra delen av området med redovisade höga naturvärden har rekommendationen ändrats till R5 – område med höga naturvärden.
- Utredningsområdet för småbåtshamn i Medvik har minskats ner.
- Områden för planläggning av befintlig turistverksamhet har gjorts vidare, genom att även omfatta friytor, vilket kan göra det möjligt att i större utsträckning säkerställa tillgängligheten till strandzonen för allmänheten.
- Större hänsyn har tagits till utbredningsområde eller livsbetingelser för sandödlan. Ingen ny bostadsbebyggelse föreslås inom det område som i Naturinventering Norra kustområdet samt Strömstad-Skee 2013-2014 identifierades som mest gynnsamt för arten.
- Planen har förtydligat påverkan på Natura 2000 området.

- Planbeskrivningen har kompletterats i delområdesbeskrivningen (s58) över de inre delarna av Hogdalsnäset och i beskrivningen om Brehult att de nio skyddsvärda träden som finns i området ska vid prövning av ny bebyggelse inte påverkas negativt.
- Planbeskrivningen har kompletterats gällande uppföljning av kulturvärden i delområdesbeskrivningarna i delen användning av mark- och vattenområden.

Slutsatser

Planen

God hushållning med naturresurser är en utgångspunkt i planen och stor vikt har lagts vid hänsyn till allmänna intressen, framförallt naturvård, kulturmiljövård och friluftsliv. Ansökningar om nya hus i lägen utan anknytning till befintlig bebyggelse ska prövas restriktivt. Inom områden med fornlämningar och områden av betydelse för naturvård och kulturmiljölandskapet ska ny bebyggelse undvikas helt.

Genom föreslagen förtätning och komplettering ges förutsättningar för att norra kustområdet ska få ett förbättrat underlag för kollektivtrafik och för annan offentlig service. Ny bebyggelse ska placeras utmed befintlig infrastruktur och så att den kan anslutas till kommunalt vatten- och avloppsnät. Därmed förstärks underlaget för den kommunala VA- anläggningen, vilket möjliggör en minskning av antalet enskilda avlopp som idag har skärgården som recipient. På sikt bidrar detta till förbättrad vattenkvalité i kommunens vattenförekomster. Områdena Medvik och Härslätt har efter samråd ändrats från R1-utredningsområde för bostäder till F1 – framtida utredningsområde för bostäder då utbyggnad av det kommunala VA nätet till dessa områden för närvarande inte är aktuellt.

Turist- och besöksverksamheter ska ha möjlighet att utvecklas inom planområdet. Utbyggnad ska föregås av detaljplan. Vid prövning av en verksamhets utbyggnad ska allmänhetens tillgänglighet till området prioriteras. Omvandling från besöksboende i form av uthyrning till privat boende i form av t ex bostadsrätter är från kommunens sida, inte en önskvärd utveckling. Då det kan innebära en privatisering av strandskyddade områden då alla de i planen utpekade utredningsområdena för turistverksamhet (R3) ligger inom strandskyddat område.

Utpekandet av de hamnområden som föreslås i planen har föregåtts av en översiktlig marinbiologisk kartering av områdena Kungbäck, Medvik/Bågen, Saltverksbukten och Hällestrandshamn utförd och framtagen av Neomenia under hösten 2014.

Det i planen utpekade marina området R10 med höga marina värden ligger inom de delar av havs- och kustvattenområdet som omfattas av Kosterhavets nationalpark vilket innebär ett starkt skydd.

Den naturinventering som utfördes under arbetet med planen gav underlag för att specifika hänsyn kunde tas till i första hand naturvärden men också till kultur- och friluftsvärden. Naturinventeringen har också kompletterats med ett fördjupat naturvårdsutlåtande gällande utredningsområdet för bostäder i Medvik.

Betydande miljöpåverkan

I planen dras slutsatsen att fortsatt utbyggnad av kommunalt vatten- och avloppssystem är viktig för att undanröja den risk för betydande miljöpåverkan som rådande va-situation innebär. Det konstateras i övrigt att utbyggnad av småbåtshamnar kan innebära betydande miljöpåverkan och att marinbiologiska värden behöver utredas om planen genomförs. I planen föreslås att en utökning av den turistiska verksamheten kan vara möjlig inom R3-områdena Hällestrand och Källviken vilka båda ligger inom extra gynnsamma förhållanden för sandödla enligt Naturinventering Norra kustområdet samt Strömstad-Skee 2013-2014 utgiven av Naturcentrum AB 2015. Det kan inte uteslutas att en sådan utveckling kan medföra betydande påverkan på livsmiljöer för arten sandödla.

Integrering av miljöaspekter och behandling av alternativ

Miljöbedömningen har i och med att den ingått i planarbetet kunnat bidra till att synpunkter med avseende på miljökonsekvenser integrerats i planprocessens olika skeden, vägts in och ställts mot utvecklingsintressen. Konsekvensbeskrivningen bearbetades underhand i enlighet med de förändringar av planförslaget som gjordes efter samråd och utställning.

Förutom nollalternativet behandlades inga andra alternativ på strukturell nivå. Nollalternativet förlorade i betydelse när planprocessen nådde sitt slutskede.

I planen är miljökonsekvensbeskrivningen ett avsnitt i kapitlet Konsekvenser. I kapitlet ingår förutom miljökonsekvensbeskrivningen även en kortare beskrivning av ekonomiska och sociala konsekvenser.

Uppföljning och ansvar

Aktualisering av översiktsplan

Bedömningen av betydande miljöpåverkan i den fördjupade översiktsplanen för norra kustområdet kan ses över i samband med att kommunen, under kommande mandatperiod, prövar aktualiteten i den kommuntäckande översiktsplanen. Beslut om fördjupningens aktualitet kan också tas separat.

Detaljplaner

Förslag och rekommendationer i planen kommer vidare att följas upp i samband med detaljplaneläggning. Vid upprättande av detaljplan ska alltid en bedömning göras av om det finns risk för betydande miljöpåverkan och därmed behov av att genomföra miljöbedömning och upprätta en särskild miljökonsekvensbeskrivning. Underlag som kan behövas tas fram inför upprättande av detaljplaner:

- Inventering och närmare analys av naturvärden och kulturmiljövärden.
- Marinbiologiska utredningar av de områden där nya småbåtshamnar är föreslagna.
- Arkeologiska utredningar för aktuella land- och vattenområden
- Inventering av arter som omfattas av artskydd, sandödla och hasselsnok.

Förhandsbesked och bygglov

Intentionerna i översiktsplanen och planens rekommendationer beaktas vid prövning av förhandsbesked och bygglov.

Skydd av områden av värde för naturvård och friluftsliv

Det är aktuellt att följa upp rekommendationerna i översiktsplanen vid framtida översyn och omarbetning av naturvårdsplanen.

Strömstads kommun
Miljö- och byggförvaltningen

Anna Wallblom
Miljöplanerare